ti.i.c.iij.ibi.n.ꝓpulchra inuēies. Qr dilecis/
simi bñ agē studeam⁹. ⁊ sic tādē pscuerānt⁹
dei gra mediāte: mōtē excelsuz padisi xpm ie
sū mirabiliter trāsfiguratū.i. glosū clare ꝓspi
ciemus gloriose regnāte cū patre ⁊ scō spiritu
in secula seculorum. Amen.

¶ Feria secunda secunde dominice quadra/
gesime de libero arbitrio sermo in ordic.xiij.

IN peccatis vris mo/
riemi. Jo.
ix. Quā felix sit ꝑdestinatoꝝ status
q̄zq; iocūdus hesterno sat̄ i fmōe
ꝓrehēdē valeam⁹., nec a misterio
vacat q; xps hodie iudeis audir nolēt⁹: ⁊ o
culos auertēt⁹: ne videret ⁊ intelligēt vi
tatē: iteratis vicib⁹ dixit. In pccis vris mori
emini: ñ mei dfectu. sed vra malignitate: qm̄
aia q̄ peccauerit ipsa moriet. Ezech.38. Sic
eni istituit de⁹ vt q spōte bñ agēt ꝑdestiaret
q vo male i coꝝ pcis moriret. Eccl.xv. De
us ab initio ꝓstituit hoiez: ⁊ reliqt illū i mānu ꝓsi
lij sui. apposuit tāte cū igne ⁊ aquā: vitā ⁊ mor
tē vt ad qd cūq; voluerit manū extēdat. De li
bero igit arbitrio hodie dilectissimi tractar in
tēdo. de q̄ tres ꝓsideratiōes faciam⁹. vz. Li/
beri arbi. nobilē ēitatē. Liberi arbi. pcla/
rā q̄litatē. Liberi arbi. fructuosā vtilitatē.

¶ De nobili ēitate liberi arbi. ¶ Cōsi⁰ p⁰.

LIberi arbi. nobilē entitatē videam⁹
vbi tres ꝓclones mor solito ponam⁹
¶ P⁰ ꝓ⁰ ē ista. Tāta ē liberi arbi.
pclarissima dignitas: vt nihil pclari⁹ hūane nē
ab ipso oipotēti deo dari potuisset. ¶ 2⁰ ꝓ⁰ ē
ē ista. Tāta ē liberi arbi. nobilissima entitas:
q; alijs aialib⁹ de⁹ bñdicā cōcedē dedignasset.
Tertia ꝓclo ē ista. Tāta ē liberi arbi. pcla/
rā bōitas vt nō pti ⁊ pti: aut successiue ani
me concedatur. sed ea creata ⁊ corpori vnita i
eodē instanti ipsi cōicatur.

¶ De triplici spāli nobilitate libe. arbi. ꝓ⁰ p⁰

HAcipe pmā ꝓclu. ⁊ tē. Tres. n. pcipue
si liberi arbi. dignitates. vz. P⁰ di/
gnitas dr libertatis. 1⁰ dr pticipa/
tionis. 3⁰ dr electiōis. P⁰ inq̄z dr liber
tatis. Si tibi o aia mea ter q̄terq̄z milia talēta
largirenr: ⁊ i ꝓpedib⁹ durissio i carcē asprio
victu viuēs: qd qso dignitatis opū illaꝝ āpli
tudo pstaret: ficq̄z d alijs dignitatib⁹ ñ liberati
datis discurrē potes certe paꝝ aut nihil. Nō
eni bñ p toto: vt poeta ait. libtas vēdir auro.
Hoc celeste bonū pterit orbis opes. Jn ma
gistē i 2⁰ sīia ꝓ di.25. triplicē libtatē pōit i.c.
ē ātē libertas. Quedā. n. libtas dr a necitate. q̄
dā a pccō: ⁊ q̄dā a misia. Libertas a necitate
ē qñ aliqd a nullo simplr cogi pōt. ⁊ hoc mō
libeꝝ ari bi. dr libeꝝ tā añ pccm̄ q̄z p⁹: ita i bo
nis sic i mal. Sic. n. volūtas añ pccm̄ cogi ñ
potuit: sic nec p⁹ pccm̄. ē. n. libera libtate ꝑdi
ctiōis: vt pz 3⁰ de aia. 2⁰ libtas dr a pccō. s.
mortali: qm̄ a veniali liberari nequaq̄z possu
m⁹: nisi grādi spālj dono: sic fuit in virgie. i.
Jo. i. Si dixerim⁹: qm̄ pccm̄ nō hēm⁹. g⁰ d
mortali itelligir. ij. ad Cor. iij. Vbi spūs dñi
ibi libtas: cr d regula. c. lz circa pn. ⁊ xi. q. ij.
duc si. sic. n. pccm̄ mortale fuitutē iduc. Jo.
8. Qui fac pccm̄ fu⁹ ē pcti. ita gra libtatez.
3⁰ libertas dr a misia. ⁊ h⁰ solū ē i pria. qm̄ i
mūdo ñ nisi misia ē: ad Ro. viij. Jp sa ingt
creatura liberabir a fuitute corrupcōis in li
bertatē filioꝝ dei. Et d. ē magr vt s. hāc libē
tatē būit hō ante pccm̄: q; oi carebat misia: ⁊
nsta tāgebat molestia: ⁊ plenā hēbit i futura
btitudie vbi miser ē ñ potit. sz i hac vita: q ē
int pmū pccm̄ ⁊ vltimā ꝓfirmationē: nemo a
misia liber ē: q; pēa pcti ñ caret. h ibi. Et sic
pz pma liberi arbi. dignitas. vide ibi magrm
de dignitatib⁹ pmu hois añ pccm̄. qre optic lo
qtur. ¶ Scda dignitas liberi arbi. dr pticipa
tiōis. Qto. n. aliquid vberi⁹ ipsu bonū ptici/
pat: tāto pfecti⁹ ē. h clarissia, ppō ē. sz iste due
potēte hois. sz itellect⁹ ⁊ volūtas vberi⁹ ptici
pāt ipsū bonū. g⁰ erit potē pfectissime: qm̄ in
tellect⁹ pticipat sūmū bonū i rōe ifallibil vira
tis. volūtas i rōne ifastidibil bōitatis. g⁰ sūt
pfectissime. Tē vltra. Intellect⁹ ⁊ volūtas vbē
rime ipi sūmo bono pticipāt. sz libeꝝ arbi. de
ist duab⁹ potētijs pticipat. g⁰ libeꝝ arbi. q̄dā
erit res pfectissima. Mdo ꝓ pz p magrm in lra
dñtē. Libeꝝ arbi. ē facultas rōnis. i. itellect⁹
⁊ volūtatis. sz de hac clari⁹ i vitate p⁰ hul⁹ cō
clusiōis declarabir. 3⁰ dignitas dr electiōis
Lz. n. de⁹ vt pma cā p gra suā moueat volū
tatē: vt ipsa bonū eligat. nō tñ tollit gn libere
ipsa illud bonū eligē possit. vñ sic de⁹ mouēdo
cās nāles ñ tollit gn act⁹ eaꝝ sint nāles sic mo
uēdo cās volūtarias ⁊ liberas ñ tollit gn act⁹
eaꝝ sint liberi ⁊ volūtarij. Q pat. n. ds i vno
quoq̄z fm ei⁹ ꝓpetatē: ad Phil. vij. Deus
opatur in nobis ⁊ velle ⁊ pficē. Et pucr. 21.
Cor regis i mānu dei quocūq̄z voluerit vrtet

Aliud. Et bīās ibo. pte p^a. q. lxxxj. ar. i. decla
rās illō Apl'i s. dicit. Q patur de^o i nob velle
vt illud velle ē qdā act^o nālis: ⁊ de^o sic mouet
vt cā vlis oiuz motuū: q: suo ifluxu oia mouz
sed inq̃ztū de^o opatur in nobis velle. ñ solum
vt ē act^o nāl: sz vt ē act^o meritoriū. tūc deus nō
solū opat illud velle meritoriū tāq̃z prim^o mo
tor: sed ēt hoc spāl'r p ifluxuz suc grē agit. qm̃
uolūtas ad actū meritoriū: vel velle meritoriū
fine spāli dīne grē ifluxu moueri nō possz. p^a
Cor. xv. Bra dei sū id qd sū. Et sic hēt tres
liberi arbi. dignitates. ¶ Pro clariori noti^a
hic tres ingram^o Vitates. ¶ P^a ē qd liberū
arbi. C2^a an liberū arbitriū sit vna potētia: l'
plures. C3^a ē que dria est inter cē liberum ⁊
eē liberalē. ¶ Ētū ad primā dico q: de qddi/
tate liberi arbi. diuersi modi dicendi fuerunt
Aliq. n. sic direrūt q: liberū arbitriū ē facl'tas
rōnis ⁊ volūtatis. q̃ volūtario ⁊ spōtāeo appe
titu ferri qs pōt ad ea q̃ bōa vl' mala iudicat: l'
iudicar valz. Hāc diffinitionē tāgit magr di.
xxv. scōi. c. iā Vo i prin^o capl'i. Et arguit ma
gister istā nō eē bonā triplici medio. Et p sic
Ista diff^n nō cōpetit deo q ē sūme liber. q̃ ñ
ē bōa. Ñ^a pz: ⁊ añs ,pbar: qm̃ de^o q̃zuis sit
sūme liber: nō m̃ ad malū flecti pt. Audi aug.
xrij. de ci. dei. Certe ipse ds nūqd qm̃ peccar
nō pōt. iō liberū arbi. hre negād^o ē: q̃si dicat
nō. ¶ Sed magr arguit sic. Ista diffini^o ñ
ꝓpetit āgel'q liberi sūt. g^o nō ē bōa. Ñ^a nō ⁊
añs,pbar: qm̃ āgeli i gra stabiliti nequaq̃z ad
malū flecti pñt. Audi aug. vt s. Sic p^a imor
talitas quā peccādo Adā pdidit fuisse posse ñ
mori: sic pmū liberū arbi. posse nō peccar. no
nissimū Vo ñ posse peccare. g^o ⁊c. ¶ 6° argu
it sic. Qito liberū arbi. magis inuste est a ser
uitute creata: tāto ē liberi^o. sed liberū arbi. q̃z
to min^o pōt flecti ad malū: tāto ē magr imune
a seruitute. g^o ē magis liberi^o. Et mior ē ⁊ ma
ior ē, pbat magr i illo. c. m'to qppe lib'ali^o ⁊c.
Aliq direrūt vt phi: sic idē magr ibidē dicit.
Liberū arbi. ē liberū de voluntate iudiciū: qa
ptās ipsa ⁊ habilitas volūtatis ⁊ rōnis q̃ idez
ē fm rē q: liberū arbitriū libera ē ad vtrū libz
qa libere pōt moueri ad hoc vel ad illud. Am
bro. Vo dic. Liberū arbi. ē potās ꝓseruandi
rectitudinē pp se. ⁊ q̃zto qs magis vtir in bo
nū suo libero arbitrio: tāto magis est liberior
Audi aug. Tanto ē liberū arbi. magis libez
q̃zto qs magis vtir bono. sicez multi m'ta di
rerūt. Nos vero accipiam^o diffinitionē cōple
tior. Audi aug. ⁊ pz ēt in, lra magr. Liberū
arbi. ē facultas rōnis ⁊ volūtatis: qua bonuz
eligir gra assistente: ⁊ malū gratia deficiente:
In hac diffinitiōe ponūtur tres pticule. ¶ P^a
ēni dicit: q: liberū arbi. ē facultas. i. potentia
expedita ⁊ libera rōnis ⁊ volūtatis. Per h^o:
q: dic potētia declarat q: liberū arbi. nō ē act^o
rōnis ⁊ volūtatis: q: actus nō semp manet in
hoc: sz trāsit. Liberū arbi. āt semp mānet. Itē
p hoc q: dicit potētia ēt innuit q: libe. arbi. nō
ē habitus rōnis ⁊ volūtatis: quia hitus dicūr
fm quos dicimur bōi vel mali circa act^os l' pas/
siones. ij. ethi. vt pz: qm̃ p hitū tēperātie nos
bñ hēmus, circa cōcupiscētias. p intēperātiaz
āt male. p hitū scie nos bñ hēmus ad actū in
tellect^o: dū p sciam cognoscim^o verū: q: scire ē
adeq̃tio rei itellecte ad intellectū. p hitum aūt
ꝓriū q ē ignorātia nos male habem^o ad actuz
intellect^o: ⁊ sic de alijs. Liberū āt arbi. indif/
ferēter se hz ad vtrūqz. s. bñ vel male. ⁊ loq̃r
h i via. g^o liberū arbi. nō ē hitus volūtatis ⁊
rōnis. Si igr ñ ē act^o nec hit^o. g^o ē potentia.
C2^a pticula diffinitiōis ē rōis ⁊ volūtat' ex
q̃ dar itelligi q: nō ē vna simplex potē^a: sz qd
cōpositū ex rōne ⁊ volūtate. Et rō h^o ē: qm̃ iō
dicimur liberi: q: de duob^o vnum eligē possu
m^o alto recusato. Ad ō ad verā electionē duo
necrio cōcurrūt. P^o vt cognoscam^o qd recte
debem^o eligē: ⁊ q: appetam^o qd eligē ī rēdim^o
Et ad hoc vt cognoscam^o qd recte eligēdū sit
ꝓsilīū regritur in pte intellectiu p qd diiudica
tur qd sit i electiōe pferēdū. Ex pte āt effectus
regrir q: acceptet qd p rōnis iudiciū diiudica
tū ē. Null^o. n. bñ eligit: nisi eligēdū ꝓgscat: ⁊
q: liberū arbi. ex electiōe ē: ⁊ in electiōe requi
ritur intellectus ⁊ appetit^o. iō dic q: liberū ar
bitriū ē facultas rōis ⁊ volūtatis. C 3ª pticla
ē ista q̃ bonū eligir gra assistēte: ⁊ maluz gra
desinente. Nā liberū arbi. si comparur ad a/
ctū suū: vt act^o nālis ē: sic mouet a deo: vt ge/
nerali motore nullo alto habitu sup infuso im
posso. Sz si ꝓsideraf ad actū suū vt dr meritori
riū sic mouet a deo p spālē hitū supinfusuz. ⁊
h ē gra gre cōcludit q: actū meritoriū nō eli/
gir liberz arbi. sine spāli grā: q̃re ⁊c. Et sic pz
pma veritas. C 2^a Vi. est ista an liberū arbi.
sit vna potētia vel plres. Et dico breuit q: nō:
vt deinde ē in ea pticula diffinitiōis. ¶ Pro e^o
declaratōe notādū fm bm̃ Thō. pte pma. q.

viij. arti. iiij. q̃ potētie appetitiue, ꝓportionantur potētijs appheēsiuis. ⁊ p ꝓ̃ns fiēt ex pte apphēsiōis sc hz intellect⁹ ⁊ rō: ita ex pte appetit⁹ itellectui sc hz volūtas ⁊ libex arbitriū qd̄ nihil aliud ē q̃z virt⁹ electiua. ⁊ sic itelligē importat simplicē apphēsionē rei: pp qd̄ dicim⁹ q̃ p ma ꝓncipia fūt intellect⁹: q: illis ĩmediate notis terminis assentim⁹. rōcinari āt ꝓportat vnius ꝓgnitionē: vt duē in ꝓgnitionē alteri⁹. ita ex pte appetit⁹ velle ꝓportat simplicē appetitū alic⁹ rei: vt finē: q: volūtas ē respectu finis q pp se appetit. Eligē āt ē appetē aliqd pp aliqd cōseqndū: q: ꝓpe eligē ē cox que fūt ad finē. Dñ breuiter arguat sic. sicut se hz intellect⁹ ad rōnē: ita volūtas ad vim electiuā siue liberū arbitriū. sed intelligē siue intellectus: et rōcinari fūt ciusdē potētie: vt probat. b. tho. pte p^a. q. lxxix. g̃ sic velle ⁊ eligē erūt vni⁹ potētie. s. volūtatis: sicut itelligē ⁊ rōcinari sunt vni⁹ potētie. s. itellect⁹. sed qm̄ tale eligēt fine cognitiōe fieri nō pōt: ncēe ē pcognosci qd̄ recte sit eligēdū. Ad recte āt eligēdū regrit ꝓfiliū: qd̄ ē in rōne. iō ad libex arbi. ꝓcurrit rō: ⁊ volūtas. Ex q̃sequit q̃ libex arbi. nō ē vna potē^a simplex: sz q̃dā ꝓpria ex rōne ⁊ voluntate. Iñ pbs. vj. ethi. An electio ptinet ad vi ꝓgnitiuā vel appetitiuā: sub duo relingt. Dicit. n. q̃ electio ē l' intellect⁹ appetitiū⁹: l' appetit⁹ itellectiu⁹. Sz i. iij. ethi. magis decliat videtur q̃ fit appetit⁹ itellectiu⁹ noians electōis defideriū ꝓfiliabile. ⁊ rō: q: obiectū electiōis ē id qd̄ ē ad finē. ⁊ h⁰ ĩnq̃ztū tale hz rōnē bōi qd̄ dr vile. Et cū bonū iq̃ztū bonū fit obiectū appetit⁹: segt q̃ electio fit ꝓncipaliter appetitiue Ytutis ⁊ p ꝓ̃ns libex arbi. ē potē^a appetitiua ⁊ h⁰ ꝓncipaliter. Ex q̃ tm̄ nō segt q̃ nō fit ē rōnis: sz fit ꝓncipaliter volūtatis. Et sic pz fa Yi.

Cz^a Yi. ē q̃ dria ē iter eē liberū ⁊ eē liberalē Dico q̃ eē libex nihil aliud ē q̃z nō eē coactū sed eē liberalē spectat ad Ytutē magnanimitatis. vñ ille dr liberal' qui liberal' ⁊ modeste sua cōicat: q: si modeste ⁊ regulate ñ fiēt: trāscēdēt i vitiū, pdigalitatis. vñ, p regla accipe ia cara: q̃ liberal' dz eē i subuēiēdo aicis sic mora: q: q cito dat bis dat. Iñ qdē viri bōi d̄ isrl' capros vestierūt: indeos. ⁊ q ābulare nō poterāt ex nimia liberalitate iumentis ꝓposuerūt: ꝓ palu. xxviij. Et David rex ꝓcepit: vt Mefiboseth q̃ fuerat regis nepos vna semp i sua mēsa coedēt. ij. regū. xix. Et idē David multū gratū hūit: qm̄ Berzelai exercitus eius ncēria detulerit. i. Reg. xviij. Et ad nra veniam⁹ magi dño liberal' dona obtulerī. Ad th. ij: Liberal' pauit dñs turbā. Mat. xv. Et qd̄ oc'is nris vidim⁹ liberalissime philippus maria regē aragonū: ⁊ regē Nauarre. aliosq̃ dños infinitos ēt milites p ianuēses cū coxclassib⁹ debellatos pstie restituit libertati. ⁊ sic d̄ alijs. Et h volo tibi aia suffi. iāt, p pñti ꝓ^e.

Q̃z aialia irrōnabi' qd eis, pficuū ⁊ nociuum sit discēnāt ⁊ eligāt: ñ tm̄ i eis ē libex arbi. sz solū rōe vtēt⁹ ē ꝓcessu. Cōcio fa.

Accipe fa z ꝓclu. vz. Tāta ē liberi arbi. nobilissima ētitas q̃ alijs aialib⁹ bñdcūs d⁹ ꝓcedē d̄ digsz: vbi aia nō q̃ lz aialia bruta bonū eligē ⁊ malū refugē vt dcāt. h⁰ i eis, p tāto ñ ē: vt libero fūgāt arbi. sz solū nāli q̃dā incliatiōe absq̃ oi rōe discursiua h⁰ eligūt: illd Yo ꝛcusat. ouis. n. extiaria lupū vēiētē videt ⁊ fugit. videt pascua sine nē ꝓformia: ⁊ illa, psegt ñ discursiua rōe vt dicat h⁰ mihi ē nociuū. g̃ illud fugiā: aut h⁰ ē mihi, pficuū. ergo illud, pseqūr. sed hoc nñ quadam nāli icliatōe ꝓtigit. Inde magister in secūdo di. xxv. c. iā vero ait. Libex arbitriū ab arbitrādo nomē accepit. Arbitrari āt ad iudiciū ptinet rōis: ad cui⁹ nntū ⁊ regulaz oēs alie mouētur Ytutes ⁊ obediūt. Iudicar āt fm rēaz rōez ptict ad illud qd̄ iter iustū ⁊ iiustū iter, p hum ⁊ alienū discernē nouit. Nulla āt ē alia potē^a q̃ h⁰ i discernē noscat nisi potē^a rōnis. i. itellect⁹. Potē^a āt rōnis brutis nō conuenit Et hoc, pbat tripl'r. s. ex pte ōi. ex pte nri ⁊ ex pte vniuersi. Ex pte dei p⁰. Illud. n. qd̄ ē sume trinitati nobilissimū nō dbuit vilissimis creatur' cōicari. sz itellect⁹. volūtas ⁊ mēoria sūt i deo nobilissie Ytutes: Nā mēoria secūda cū actu dicēdi, pducit verbū. Dina volūtas ē ꝓn^ma, pductiuū sps sancti: q̃ fūt nobilissia iter oia diuina. Aialia āt bruta ignobilissima fūt pastūq̃z de terra querētia. ergo indecētissimū fuisset rōnem ⁊ intellectū illis cōicari. C 2° ex pte nri sic. Indecētissi^m fuisz brutis coicari id i q̃ sīles deo sum⁹. sed hz itellectū oēs sum⁹ sīles deo. Faciam⁹ dixit deus hoiez ad imagine ⁊ sīlitudinē nraz: qd̄ ñ itelligit nisi hz tres virtutes aie fm Aug. in li. de trini. Nā i itellectu relucet forma ⁊ sīlitudo filij in volūtate imago. sīlitudo spūs sci. in mēoria imago. ⁊ sīlitudo pris etni. g̃ tā nobile talentuz inde/

centissimũ fuisset brutis fuisse cõicatũ. ¶ 3° B
phat ex pte vniuersi. Dec°.n.⁊ pulchritudo
ordinis vniuersi expostulat rõnẽ brutis non
esse cõicandã. Attende ordinẽ vniuersi. qdaz
n. sic fecit de° vt agãt fine iudicio: sic lapis dũ
deorsũ tendit: sicqz de alijs cognitõe carẽtib°
Aliq agũt iudicio: sed nõ libero vt bruta. Iu
dicat.n. ouis lupũ fugiẽdũ eẽ nãli inclinatiõe
⁊ iudicio: sz nõ libero: vt dcũ ẽ. Quedã agũt
iudicio libero vt homines: qz p vim cogĩscitiuam
iudicam° aliqd fugiẽdũ ⁊ psequẽdũ esse. Sed
qz hocipsũ iudiciũ nõ est ex nãli insticiu in pti
cularĩ opabili: imo ex collatõne q̃dã rõnis: iõ
agim° libero iudicio: potẽtes ĩ obiecta diuer
sa. Rõ.n. circa ptingẽtia ad opposita viã hz:
vt pz in dialcticis silogismis. ⁊ psuasiõib° rhe
toricis. Particularia ãt opabilia sũt q̃dã ptin
gẽtia: iõ iudiciũ rõnis sc hz ad diuersa. Et qa
volũtas seqtur iudiciũ rõnis: ncẽ ẽ volũtatẽ
esse liberã libertate ꝗ dictõis. alias frustrarẽt
psilia: exhortatiões ⁊ silia. Sol° igit hõ ĩ suis
agendis reb° vtit rõne. Inde phs ĩ phemio
phie pme sic ait. Aialia imaginatõib° ⁊ mẽo
rijs viuũt. expimẽti aũt pax pticipãt. homiuz ãt
gen° arte ⁊ rõnib° viuit. Ad B etiaz facit illud
qd dicit Tulli° p de officijs. In pmis inquit
hõi est, ppa veri ingsitio: atqz iuestigatio. Ita
qz cũ sum° ncẽijs negotijs: curisqz vacui: tũc
amam° aliqd videẽ: audire: addiscẽ: cognitõez
qz rex: aut occultax: aut mirabiliuz ad beate
viuẽdũ ncẽiam ducim°. Ex q intelligit q ve
rũ simplex fincerũqz illud eẽ nãe hoĩs aptissi
mũ. B ille. Et O uidi° p metamor. Prouaqz
cũ spectẽt aialia cẽta trã. O s hõi sublime de
dit: celũqz vidẽ Jussit ⁊ erectos ad sidera tol
lẽ vult°. B ille. Et B tibi sufficiãt, p psiti ꝓlõe.
Qx ĩ codẽ istãti creatõis aie libex arbitriũ ĩ
ẽ ei: ⁊ ĩ codẽ istãti ĩ q̃ creat corpi vniat. 2° 3ª.
Accipe tertiã ꝓclõne vz. Tãta ẽ liberi
arbitrij pclara bonitas: vt nõ prius ⁊ p
tius fiue successiue aie ꝓcedat: sz ea cre
ata ⁊ corpi vnita in codẽ instãti ipsi cõicatur.
Ad e° ꝓclõis declarationẽ tres ingram° vi.
Pdia est: qt in die° organizẽt corp° hũanuz
in vẽtre mris. 2ª vitas: qm insũdit aia in ven
tre mris. 3ª vitas: an aia fit libera libtate ꝗ di
ctionis in vẽtre matris. ¶ Ad primam dico
breuiter: qm mã, ista nimia nõ indiget specu
latione, ppt mulierx honestatẽ: q mã ex q̃ for
mat hõ: p sex dies sta: sub forma lactis. nouẽ
sub forma sanguis: duodecĩ sub forma carnis
⁊ is. dieb° mẽbra figurant. vñ vsus. Sex in
lacte dies: tres manẽt in sãguine terni. Bis
seni carne: ter seni mẽbra figurant ꝗre ⁊c.
Ad sam vi. dico q originizato corpe ⁊ debi
te disposito, p introductõe aie intellectiue: creat
deus hũdictus vnã singularẽ ⁊ pticularẽ ani
mã in celis: ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ suã: ⁊ in
codẽ instãti creatõis illã corpe insũdit. ita q ĩ
codẽ instãti creãdo insũdit: ⁊ insũdẽdo creat.
O heretice cõmẽtator pace dixerĩ phox: qui
vnicũ mendacĩ assigsti in hõib° cũctis itelle
ctũ. Et tu o miser Jobes de granduno: q tuo
in ope in qõne de vnitate intellect° in fine: ita
dicis. Sed lz ista sit positio Aristo. ⁊ cõmẽta
toris: ⁊ lz nõ possit remouerĩ rõnib° demõstra
tiuis: tũ ego dico alit: q intellect° nõ est vnus
numero in oib° hõib°: imo est numerat° ĩ di
uersis fm numeratõem corpox hũanox: ⁊ p
fectio dans eẽ simplr. hoc aũt non, pho aliqua
rõne demõstratiua: qz nõ scio B eẽ possibile:
qz si qs B sciat gaudeat. Hec sũt vba ei°. O
miserrimi scholares hui° opiniõis sectatores:
an B potissima rõ. Quõ qso viri sãcti de eorũ
bonis opib° premiarent: aut scelerati sp ma
le viuentes punirent: nõ ĩ ata cogitatiua quã
ponit cõmẽtator psectissimã in gnẽ formarnz
abstractax de potẽtia mãe: qm illa cũ sit de po
tẽtia mãe ẽducta: corrumpit ad corruptiõem
mãe: nõ in corpe premiant: nec puniunt: qm
boni mala plima, ppt dcũ paciunt: ⁊ iptj letãt
cũ malefecerint ⁊ gaudẽt in B mũdo. Similit
nec in isto intellectu vnico: qz sic sil tristaretur
⁊ gauderet. Quõ g̃ saluabis insticiã dei: que
dat vnicuiqz fm opera sua. An dcũ dices in
iustũ: an nõ ꝓsiderantẽ ista: qui cuncta guber
nat. O q ppetua mundũ rõne gubernas. in
quit Boet. de ꝓso. Terrax celi sator: q tẽpus
ab euo. Ire iubes: stabilisqz manẽs dat cũcta
moueri. Audite phi oẽs. Job. xxj. de mal lo
quentẽ. Baudent ingt ad sonitũ organi. du
cũt in bonis dies suos: ⁊ in pũcto ad inferna
descẽdũt. Et ps. 36. Pones ingt eos vt cli
banũ ignis ĩ tpe vult° tui. s. ad iudiciũ. dñs in
ira sua. i. ĩ modũ irati: ꝓturbabit eos ⁊ deuo
rabit eos ignis. ⁊ Isa. 5. Propĩea ĩgt dilata
uit ifern° aiaz suã: ⁊ apuit os suũ absqz vllo ĩ
mino: ⁊ descẽderũt sortes ei° ⁊ ppls ei°: ⁊ sbli
mes: glosiqz ei° ad eũ. Audite qd de hõis di
cat Isa. 61. Nõ esuriẽt: neqz sitiẽt ãpli°: neqz

cadet super eos sol: neqz vll⁹ est⁹: qz misericordiam eorũ reget eos: ⁊ ad fontes aqrũ potabit eos. Et c.62. ait. Induit⁹ induct me vestimẽto salutis: ⁊ idumẽto iustitie circũdedit me: qsi sponsũ decoratũ corona: ⁊ qsi sponsã ornatã monilib⁹ suis. ⁊ vñ ista pmiãdi diuersitas. Audi dñm Ezech.7. Secũm viã cor facies eis: ⁊ secũm iudicia cor iudicabis eos. g̃ iudicãtes aiaz vnã cẽ intellectuã i oib⁹ bonis male iudicarũt: igit ⁊ i malo iudicabũt. Ego inqt de⁹ Hierc.15. sũ dñs scrutãs corda ⁊ phãs renes: q do vnicuiqz iuxt viã suã. s. bonis bona: ⁊ mal mala: qre ⁊c. Accipe itiã vi. vz. An aia sit libã libertate ꝯdictõis i vẽtrẽ mrtis. Dico q de libo arbitrio possum⁹ dupl'r loq: aut put dic potẽtiã: aut put dic actũ: ⁊ vsuz liberi arbitrij. Si dic potẽtiã. dico q i eodẽ instãti in q̃ infudit ⁊ creat aia ẽ sp libera: qz cũ libex arbitriũ sit facultas rõis ⁊ volũtatis: vt oñsũ ẽ: ⁊ intellect⁹ ⁊ volũtas nõ sint due aie: sed due potẽtie vnius aie. ⁊ cẽntialit ⁊ realit vna aia sm Augu. sequit q qñcũqz ⁊ vbicũqz repit aia sp libera sit ⁊ inueniat. Si aũt libex arbitriũ dicit actũ ⁊ vsũ liberi arbitrij: sic dico q libex arbitriuz nõ inest hõi nisi discretõis tpe. Jñ puul nõ ẽ datũ meritũ vel demeritũ nisi cũ ad etatẽ pubertat. i. discretõis puenerit. Pubertas ãt i masculis est infra. i4. ãnũ. ⁊ mulierib⁹ infra. i2 ex̃ de despõsatõe ipubex. c. er lris tuis. ex̃ de regularib⁹ ⁊ trãscũtib⁹ ad religionẽ. c. significatũ. vbi dr. significatũ. ⁊ infra. Qui ifra ãnos a parentib⁹ oblat⁹ in monasterio vsqz ad ãnos pubertatis dz ibi expectare: sed postea pt egredi: si nõ oblat⁹ infra. i4. ãnũ põt exire nõ obstãte, professione a se fcã. Idẽ. c. cũ sum⁹. Cũ sum⁹ inqt: ⁊ infra. Si qs intrãs monasteriũ fecerit filiũ suũ infra ãnos habitã suscipe puer põt cũ venerit ad etatẽ exire ⁊ bona q̃ ei ex successione, pueniũt postulare. h ibi. Quib⁹ sane Vbis cõcludit q puer liber nõ est: nisi dũ ad discretõis puenerit annos. qre ⁊c. Et h sufficiãt, p pma pte huius sermonis.

De qualitate ⁊ conditione liberi arbitrij cõsidera. io secunda.

Secundo loco libẽi arbitrij preclarã qlitatẽ. i. ꝯditionẽ videamus vbi tres ꝯclones more solito subiũgam⁹. Pria ꝯclo ẽ ista. Nulla est potẽtia: nullaqz tã ingens Vtus: nihilqz tã arduũ: qd libex arbitriũ cogẽ possit. 2ª ꝯclo ẽ ista. Et si multũ interfit. i. multa dria sit inter creatorẽ ⁊ creaturã: tñ h liberi arbitrij pclara virt⁹ ẽ in deo ⁊ in creatura cqlit cõicata. 3ª ꝯclo est ista. Et si vnusqsqz libero sũgat arbitrio: tñ i pcti pmi penã i hac hac vita pegrinãtes: setim⁹ carnẽ ⁊ spñ inuicẽ altercãtes.

Qz lz libex arbitriũ cogi simpl'r ñ possit: tñ a multis ipedit: ne libẽ exire possit. ꝯclo p⁹.

Accipe pmã ꝯclonẽ vz. Nulla ẽ potẽtia nullaqz ingẽs. i. potẽs Vt⁹: nihilqz tã arduũ qd libex arbitriuz cogere possit. ⁊ itellige simpl'r: qñ sm qd nõ icõuẽit Cogi. n. simpl'r ẽ: qñ qs ab actu sub nullo⁹re filire põt. i. nõ pt alit facẽ: ⁊ sic qñ qs cogẽt ali qd malũ facẽ ñ illi iputarẽt i pctñ: vt Aug. ait Et h mõ nũqz libex arbitriuz põt adeo cogi: vt pctñ vitare nõ possit. Jñ mgr i 2o. di. 25. ait. Jõ volũtas sp a dño merito iudicat: q sp a necẽitate libera ẽ: ⁊ cogi nõ põt. Vbi. n. necẽitas ẽ: ibi libertas nõ ẽ. ⁊ vbi libertas nõ ẽ nec volũtas ẽ: ⁊ iõ nec meritũ. h ille. Cogi Vo fz qd ẽ: qñ qs ad actũ ita mouet ⁊ ipellit: vt cum difficultate resistat: ⁊ h mõ libex arbitriũ cogi põt: qz multipl'r inclinari põt ⁊ induci: vt cuz difficultate resistet: ⁊ aliqñ ad a'iqd agẽdũ vl nolẽdũ det nunabit. Circa istã ꝯclozz tres ingram⁹ Vitates. Pria ẽ ista. an possit sufficiẽti rõe, phari libex arbitriũ simpl'r cogi nõ posse 2ª Vi. q̃ sũt illa tã ingẽtis. i. magne Vtutis q bus libex arbitriũ sm qd cogi possit. 3ª Vi. ẽ ista: an libex arbitriũ c. acte malũ eligẽdo peccet. Qtũ ad pmã Vi. dico q multipl'r, phari pt libex arbitriũ cogi simpl'r ñ posse. Et ad pñs tripl'r, phat. s. rõe: auctte: ⁊ er⁹. Et p rõne sic. Actib⁹ hũanis vnã cãz, ppã ⁊ imediatã affigre oz. Cã ãt imediate nõ pt ẽ ipse de⁹: qm q̃ sũt a⁹ deo imediate: nisi bona cẽ nõ pñt. ac⁹ aũt hũani aliqñ boni sũt: aliqñ mali: g̃ de⁹ ñ est ipsoz imediata cã. Itẽ nec n. citas pt ẽ imediata cor cã: qm q̃ ex necẽitate eueniũt: sp eodẽ mõ se hbũt: vt or⁹ sol ⁊ hmõi. Sz act⁹ hũani innumerabiliũ variant: g̃ necẽitas nõ ẽ cor imediata cã. Itẽ nec dicẽ possum⁹ q fatũ vl dispõ stellax sit cor imediata cã: qz q̃ ex stellatõne eueniũt de necẽitate fiũt: ⁊ sic pt ret tota moral phia ⁊ ordo politic⁹: vt clare pz: g̃ nõ ẽ cor imediata cã: ⁊ exp̃sse reprobat. 26. q. 4. c. Jgr gen⁹ dinationis. qsi in fine capl'. vbi sic dicit Astrologi dicti sũt eo q in astris auguriãtur

Benethiael appellati sūt, ppter natalicioꝝ
ꝓsiderationes dicrū. Beneses. n. hōiuꝫ. i. na
talicia hoium p duodecim signa celi describūt
sidera cursus: nascētiū mores: actos: ⁊ eventus
pdicere conant. i. gs quali signo fuerit natus
aut quē effectū habeat vite q nascit: interptan
tur. hi sunt qui vulgo mathematici dicuntur:
cuius supstitionis genus cōstellationes latini
vocant. i. nationes siderū quō se habeant cum
quis nascit. Primū aūt genos. i. stellaꝝ inter pre
tes magni nūcupant: sic de his legit i euāge/
lio. Natū xpm ānūciaucrūt: postea h noie soli
mathematici dicti sūt: cuius artis sciētia vsq;
ad xpm fuit ꝓcessa: vt xpo edito. i. nato: nemo
exinde natiuitatē alicos de celo iterptet. Porro
copi dicti q horas natiuitatis hōiuꝫ speculant
dissimili ⁊ diuerso fato. h. ibi. Ad, ppositū ḡ sm
aut sidera nō erūt hūanoꝝ actuū immediata cā.
Itē nec fortuna vl casus erūt immediata cā: qr
eoꝝ q raro eueniūt tm cāe sūt: vt pz. 2. phi. vt
declarauimus āncedēti ꝗmōe pma pte. ꝓclōe 3ª
Actos aūt hūani nō raro eueniūt: nec pter itēti/
onē agētis: ḡ nō sūt eoꝝ immediata cā. Quare
relinqtur q nulla alia erit hūanoꝝ actuū ime
diata cā: nisi ipsemet hō. Sz hō ad actū suū, p
cedit vbi ē discretio. ⁊ vbi ē discretio ibi ⁊ ele
ctio: qr q discernit eligit: ⁊ electio nihil aliud ē
q̄z duoꝝ alterius acceptatio: altero recusato. Eli
gere aūt vnū ⁊ omittē aliud ad liberꝝ arbitriū
ptinet: ḡ hō in suis opib ē liber q̄ztū in se est.
Sed si simplr coḡsci posset: nō ēt a nā liber:
qr qd a nā est: sp est. ḡ cogi simplr nō pōt. 1°
h ꝓclo, pbat auctē. Et p Aristo. 3. de aia. i fi.
vbi dicit volūtatē esse appetitū deliberatiuū:
qr p electionē deliberat h ē, psequendū. illud
vo fugiendū. 2°, pbat auctoritate. Eccl. 15.
Deus ab initio cōstituit hoiez ⁊c. vt dictū est
in pncipio hui sermonis. 3°, pbat auctoritate
barbati Hiero. 5 Iouinianū: vbi sic alt. Li
beri arbitrij nos ꝓdidit deus: nec ad vitia: nec
ad virtutes de necessitate trahimur: alioquin
vbi necessitas: ibi nec corona. ⁊. 15. q. 1. c. ñ ē.
Nō est cuiq̄z q nrām asscribamus erūnam. i.
culpā: nisi nre volūtati. Nemo nrm teneat ad
culpā: nisi, ppa volūtate deflexerit. Nō habēt
crūnē q̄ inferūtur reluctantibus. i. ex toto dissē
tientibus. Volūtaria tm ꝓmissa. i. peccata seq/
tur invidia. i. pena delictoꝝ quā in alios deri
uamus. i. damus alijs ex. Volūtarium enim
milūē elegit xps. volūtariū seruū sibi diabolos
actionat. i. emit vt p actionē petit. Nemineni
sibi iugo fuiututis astrictu possidet: nisi se pns
petōꝝ ere. i. delectationibus vendiderit. h ibi.
facit capitulū. Illa cauēda sunt. 15. q. 1. nota/
tū infra. Et Yba beati Ambrosij de btā vita.
Et Arist. 5. ethi. c. 7. ait. Iustū opari oē vo
lūtariū ē. Et. 3. li. c. 3. Hirtus volūtariū ē: ⁊ ni
hilominus ⁊ malitia volūtariū ē. Et Seneca li
bro de moribus. O ē pctm actio volūtaria ē.
Et Salustius in Iugurtino ait. Dux atq; ipsa
tor vite mortaliū animus ē. Et. 5. de ci. dei. c. x.
Sūt nre volūtates in nobis ⁊ ipse faciūt qcqd
volēdo facimus: siue bonū: siue malū. Tullius
in. 2. rhcto. Volūtatē in oībus rebus spectare cō/
uenit. Gratianus de pe. di. ij. c. si eni. §. liberi
arbitrij. Nec ad virtutes nec ad vitia necēcitate
trahimur: sz volūtate. Sesi. ad Lucillū. Va/
lētior oi fortuna animus ē: ⁊ i vtrāq; ptem ipse
res suas duc. beateq; ac misere vite sibi cā est
Itē habet de snia excōi. c. cū volūtate. Et i cā
uili lege. ff. de furtis. l. q in iure. in pn. Et sic
pz auctoritate q liberꝝ arbitriū cogi nō pt. 3°
hec eadē veritas, pbat exemplo notabili. 23.
q. 4. c. nabuchodonosor. vbi dic ē. Nabucho
donosor penitentiam meruit fructuosā. nōne
post inumeras ipietates flagellat penituit: ⁊
regnuz qd pdiderat rursus accepit. Pharao
aūt i illis ē flagellis duuior effect ⁊ perijt. hic
mihi rōem reddat q diuinū cōsiliū nimiū alto
sapiētiq; corde iudicat. cur medicamentū vni
us medici confectū: alij ad interitū. alij valuit
ad salutem nisi q: xpi bonus odor: alijs ē odor
vite in vitā: alijs ē mortis i mortē. Quātū ad
nām ambo hoies erāt. quātū ad dignitatē am
bo reges. quātū ad cām ambo captiuū dei po
pulū possederāt. quātū ad penā ambo clemen
ter flagell āmoniti. Quid ḡ fines coꝝ fecit eē
diuersos: nisi q vnus dei manū sentiēs i recor
datōe, ppe inigratis ingemuit. alī libero ꝓtra
dei misericordissimā veritatē pugnauit arbi/
trio. h ibi. Et sunt Yba beati Aug. Exempla
plurima vide i Valerio li. 6. d mutatōe moꝝ
⁊ fortune Lucius Sylla ⁊c. Et ibidez legit de
Themistode q adolescēs ifamia pollut orat.
vide ibi. Accipe faz Yitatē vz. Nuc sunt illa
tā ingētē. i. magne Yutis: qbus liberꝝ arbitriū
fm quid cogi possit. Et sz multa ē possunt li/
berꝝ arbitriū ipellētia ad aliqd determiniate vo
lendū: vel nolendū. sed m̄ ad pñs ponamus.
¶ Primū ligās liberꝝ arbitriū est aliq̄ passio

vel habū⁹. fiē cuz p habitū timoris gehenne homo se abstinet a malo opib⁹ ⁊ peccatis .23. q. 6. §. fi. vbi dicit. Cū p timorē gehenne continet se hō a pcto fit cōsuetudo iustitie: ⁊ incipit qd duruz erat amari: ⁊ incipit excludi timor a charitate: ⁊ succedit timor castus. h ibi. Et sic de alijs habitib⁹ ⁊ passionib⁹. ¶ Secōm ligāt libertē arbitriū est obiectū. Nū.n. repit aliqd obiectū in q̄ nulla ē ro mali: tūc volūtas p bonitatē illius obiecti inclinatur: ⁊ quodāmodo tenet vt illud obiectū determinate velit: quō dicit de beatis: qui rōne bonitatis sūmi boni quodāmō vinculant ⁊ ꝓstringuntur: vt illud sūmū bonū velint: q̄zuis ex nā sue potentie liberi sint: nō q̄ possunt odire: aut nō amare: sz sm Scotū posset actū suspēdē nō amādo nec odiēdo obm tale. Vel dicēdū q̄ q̄zuis ex bonitate illi⁹ obiecti liberū arbitriū totaliter inclinet ad illud obm velle: nō tm ita determinat qn non possit vt libertē ē: ex nā sue potētie ab actu resilire: q̄zuis nūq̄z resiliet, ppt ordinatōez factaz iter talē potētiā ⁊ obiectū: qz si resiliret cēt deordinata. Dicit tm btus Tho. q̄ volūtas nec resilire nec suspēdē actū quoq̄mō pōt. sz dic q̄ de ncēitate potētia ferr in illud obm: ita q̄ ñ posset nō velle illud: nec ppt h dicit ipse tollit volūtatis nre libertas. Cū.n. p lumē glie volūtatē nram immutat: nō cogit cē: sz facit vt pcedēti inclinatōe alia inclinatio succedat: ⁊ ita prma expellit: ⁊ fa introducit ⁊ manet. Vbi gra. lapidi rōne sue gūitatis inest inclinatio ad locuz deorsū. hac aūt iclinatiōe manēte si lapis sursū pijciat mot⁹ ille violēt⁹ erit. Si aūt de⁹ auferet lapidi iclinatōez gūitatis: ⁊ iclinatōez daret leuitatis tūc ferri sursū nō erit ei violētuz. Et p hūc modū itelligē debem⁹ q̄ de⁹ immutat volūtatē absq̄z h q̄ cogat cā: qz pt in oēm nāz opari de⁹ vt vult. Hoc de intētiōe btī Tho. i q̄stionib⁹ de Vitate. q. 22. Et sic dixi de obiecto in q̄ nulla repit malicie rō: q̄ volūtas determinat ad volēdū sic: ita ꝓportionabilit dico ꝑ obiecto: in q̄ nulla repit rō bonitatis q̄ volūtas determinat ad magēdū vl nolēdum ipsū vñ cōit dicim⁹ q̄ nul⁹ pōt velle nō cē felix: nec vl lus pōt velle eē miser: qz in felicitate includit rō oīs boni. in miseria aūt rō oīs mali. Et loquor de felicitate ⁊ miseria ꝓstimata. Sed circa dicta ego dubito. Si.n. de⁹ sic volūtatez immutat: qz tollit prma inclinatōez: ⁊ aliā imprimit. Iā nō vt mihi q̄ volūtas remanebat in sua nāli inclinatōe: nec ꝓpe cēt volūtas: sed poti⁹ potētia nālis: q̄ nālit ⁊ nō libere agē posset: nec similitudo de lapide valet: qz facit illud de potentia absoluta: cui nihil ē impossibile: qd nō implicat ꝯdictionē: qd ꝓcedo ⁊ fieri posse in voluntate. sed manētib⁹ ꝓdictoib⁹ nālib⁹ ⁊ dei potentia ordinata: appet q̄ de⁹ h nō faciat: iō videt mihi q̄ ali⁹ modus dicēdi sit rōnabilior. Tū Vo tene exponeqz vt placet: ⁊ ē tibi gratum. 5ᵐ ipediēs libertē arbitriū ne ita facilit agat i opposita: est ipse de⁹. Et h duplicit. Vno mō q̄n sine impssione alic⁹ habit⁹ mouet ipsum ad aliqd volēdū ⁊ eligēdū qd ꝑ nolluit: vl non elegit. puer. xij. Cor regis i manu dei: ad qd cūqz voluerit vertet illud. Et h modo mutauit paulū aplm i ei⁹ ꝓuersiōe dū dixit. Dñe quid me vis facē. Act. 9. c. ⁊ Gal. j. 2ᵒ pt deus mouē volūtatē ipsiūmēdo aliquā formā i ipsa: q̄ ipsa volūtas inclinat in h vel h obiectū, ⁊c. Et h duob⁹ modis fieri pōt: aut pfecte: aut ipfecte. Impfecte cū dat grām viatoribⁿ de nouo q̄ volūtas inclinat ad aliqd volēdū: ⁊ hoc mō mouet volūtatē oīuz penitētiū. Perfecte Vo tūc impmēdo formā. i. grāz suā volūtatē mouet qñ ꝓfert aīe glam: ⁊ h mō mouet volūtatē in btis in gb⁹ volūtas sp inclinat p charitatē pfectā in ipsū sūmū bonū: nō solū vt vltimū finē: sed et q̄zū ad ea q̄ sūt ad finez. Hec de intētōe btī Tho. vt. s. Quartū ipediēs libertē arbitriuz: ne ita libere eligat sic deb ē: est demon ifernal: ⁊ h, ppt instigatōem alic⁹ apparentī boni, ppt qd ducit volūtas ad determinate volēdū h vel illud ⁊c. 6ᵐ impediēs ē angelus q̄ p inspiratōem bonā mouet volūtatem: vt determinate h vel illud velit ps. ⁊ Mat. 4. Angel suis de⁹ mādauit de te: vt custodiāt te in oīb⁹ vijs tuis. 6ᵐ impediēs ē ꝓscia: q̄ p ꝓtinuū st multū volūtatē mouet ad determinate volēdū h vel illud. Et ista sufficiāt ad pñs: sz plura alia fiut qb⁹ mouet volūtas ad determinate volēdū h vel illud. ¶ Ad ttiā Vi. dico hz quit q̄ cū volūtas simplr ligari nō possit: iō sp illi dū ē in statu vie iputat meritū vel demeritū. 15. q. 6. c. fi ꝑ sacerdotib⁹: i fine. vbi dicit. Nō tm attēdēda sūt q̄ fuit quāto q̄ aio. i. volūtate fiant. Ampli⁹. n. de⁹ respicit ad cogitationes ⁊ spōtaneas volūtates q̄z act⁹ q̄ p simplicitatē aut ncēitate fuit. Hoc tm itellige nisi obligēt hō ad oñdēdū actū simul cū voluntate. vt decapto abinfidel. b⁹. sicut declaratū est supra

fmone nono. Sclone pma: sideratois ttie. q̃ re tē. Et ꝗ sufficiāt ꝓ pñti sclone. q̃re tē.

Ex libex arbitriū est eqlit in deo ⁊ i creatu ra rōnali. Conclusio secunda.

Accipe secūdā sclonē vz. Etsi multuz initiat. i. mlta dra fit int creatorē ⁊ creaturā: tñ hec pclara liberi arbitrij vtus est in deo ⁊ in creatura eqlit cōicata. Ad cō declaratōes tres ingrām vitates. Pdria si i demonib⁹ fit libex arbitriū. 2ª vi. si in angel est libex arbitriū. 3ª si in deo ē libex arbitrium.

Ptū ad pmā dico q̃ in demonib⁹ ē liberū arbitriū: sed illud ē obstinatū in malū. vñ nō q̃ obstinatio iportat quādā ai firmitatē pcti a q̃ reuerti nō pōt. Nō posse aūt reuerti a pctō ē duplicit: aut qz de ꝗ vires nō sufficiūt: vt. s. a pctō totalit liberet. ⁊ ꝗ mō oēs crūtes i mortali pctō reuerti nō pñt. vñ Isidor⁹. Cū iā nos pctis obligauerim⁹ ⁊ opib⁹ diaboli: iā nra virtute resurgē nō valem⁹: ⁊ ꝗ mō nō dr qs obstinat⁹. 2° mō accipit firmitas in pctō: qñ qs coopari nō pōt: vt a pctō resurgat. Et ꝗ duob⁹ modis. vno mō: q: nō pt coopari. i. nō de facili pt coopari vt a pctō resurgat: ⁊ ista obstinatio ipfecta ē: ⁊ pōt in vita pñti repiri sic patuit de Pharaone ⁊ alijs adeo assuet i pctis q̃ cū magna difficultate posset resilire. 2°° itelligit nō posse coopari vt a pctō resurgat simplr itelligēdo: ita q̃ nullo mō possit coopari: vt a pctō resurgat: ⁊ ꝗ mō demōes, ppe dicūt obstinati: q: nullo mō a malo pñt reuerti: adeo in malo sūt imersi. vt pz p mgrz i. 4. di. vl. c. hic aūt orit qō ex pmissis bñs originez: vide si placet. ⁊ hac obstinatōe nullⁿ i vita pñti dr obstinari. audi Aug. sup illud ad Ro. ij. Tu āt fm duriciā tuā: ⁊ ipenitēs cor tuū tē. De nullo i gt desperādū ē q̃z diu patiētia dei ad pniaz adduc. ⁊ subdit. Dagan⁹ ē hodie: ifidel ē hodie. iude⁹ ē hodie: hētic⁹ ē hodie: scismatic⁹ est hodie. Quid si cras āplectat catholicā fidē: ⁊ seqtur catholicā vitatē. Quid si isti qs i q̃cūq̃z gnē errorīs dānas tanq̃z desperatissimos añq̃z vitā istā finiāt agāt pniaz ⁊ i futuro incmāt verā vitā. audi ⁊ Leonē papā. Nemo ingt ē desperād⁹: dū i ꝗ corpe stituⁿ ē: q: nōnūq̃z qō diffidētia etat differt: silio maturiori pficit de pe. di. 7. c. nemo. Et sic pz p ª vitas. Addit fam dico filr q̃ i angel ē libex arbitriū: filr et in btis. sz ē firmatū i bono p grāz dei. Obi nō q̃ ē firmatū i grā pōt duplr itelligi. vno mō cū libex arbitriū nullo modo pōt flecti ad malū sine lumine glie: ⁊ ꝗ mō vgo glosa, ꝓpter mrnitatis priuilegiū fuit i grā firmata: vt nullo mō peccare posset: vt Aug. ait. Cū d pctis agit nullā volo, prius de maria facē mētionē. Apli vo post spūs sci missionē in grā tū firmati sūt: vt mortalit peccare nō posset sz nō vt vēialit. j. Io. j. Si dixerim⁹ qm̃ pctū nō hēm⁹ tē. Alio mō liberū arbitriū ē firmatū i grā cū sequēti lumie glie: ⁊ ꝗ mō solū āgeli ⁊ bti libex arbitriū hñt i grā firmatū. ps. Tuno: dñi scūs pmanet i scl'm scl'i. q̃ qdē mō nullⁿ i hac vita fuit i grā firmatⁿ: excepto xpo q̃ ppt duplicē nāz i vnā psonā suppositatā erat pfectⁿ viator ⁊ phensor. ⁊ sic dr. Si grā i btis facit vt peccare nō possint. vr q̃ eis tollat rō liberi arbitrij. Dico q̃ flecti ad malū ē defectus liberi arbitrij: q̃ tollit p grām. vñ grā nō tollit aut corrūpit nām: sed pficit. vnde cū libertate liberi arbitrij stat inflexibilitas ad malum ꝓpt grām pficiētē libex arbitriū. Et sic pz fa vitas.

Ptū ad ttiā vi. dico q̃ i deo ē libex arbitriū. sz nō est i grā cōfirmatū: q: nūq̃z fuit instās in q̃ deⁿ fuerit vertibil aut possibilis ad posse ve ad malū: iō nō idiguit firmatōe ali q̃. Et ponamⁿ q̃ ēēt firmatū dei libex arbitriū i grā q̃ro a q̃. Confirmari. n. dicit ab aliq firmari. nō ē firmatū aut firmatū i grā sz ē ipa grā: ⁊ a q̃ois grā. Et sic pz 3ª vitas. 2ª Dō ad ꝓpositū sclonis: vt itelligamⁿ q̃ mō libex arbitriū fit i deo ⁊ i nob eqlit. Nōndū q̃ liberū arbitriū tria icludit vz imunitatē coactiōis dignitatē sublimatōis: ⁊ 3° facultatē electōis. Ptū ad imunitatē coactōis sic libex arbitriū ē in oib⁹ eqlit: tā in creaturis q̃z in creatore. Vnaqueqz. n. volūtas libera ē: ⁊ cogi nō pt. Hoc. n. a nā sic vnaqueqz bz. Ptū ad dignitatē sublimatiōis sic nō ē in deo ⁊ creatura eqlit. Nemo. n. ē q̃ nesciat q̃ dignior mō ē i creatore q̃z in creatura: ⁊ in creaturis fm dignitatē est in oib⁹ eqlit. qm̃ oē libex arbitriū sub deo ē stituū: ⁊ ꝗ nō differūt. Ptū vo ad facultatē electōis ⁊ prātē iusticie fuāde nō soluz est i deo ⁊ in creaturis incqlit. sz etiā in creaturis ad se inuicē pati. Vna. n. creatura multo potētior ē alia i rectitudine fuāda: sic beata q̃z misera. Audi Anselmū li° de libero arbitrio. Libertas ingt liberi arbitrij alia qdē a se q̃ nec ē fcā: nec ab alia accepta q̃ ē solⁿ dei alia ē a deo fcā ⁊ accepta: q̃ ē angelox ⁊ hoiuz. Et

ꝑ quidē: alia hꝫ is rectitudinē quā sentiret: alia carēs. hꝫ is rectitudinē: alia tz sepabilit: alia i sepabilit. carēs rectitudine: alia caret recupabilit: alia irrecupabilit. ꝗ ille. auctas illa clara est. Et hec tibi sufficiāt, p secūda ꝓclone.

De pugna carnis cōtra libertum arbitriuz z bene. Conclusio tertia.

Accipe tertiā ꝓclonē vz. Et si vnusqs qz libero fungat arbitrio: tū in pcī p mi penā in hac vita pegrinātes: caro ipugt libtī arbitriū vt nō q̄cūqz velim⁹ illa faciam⁹. Audi aplm ad Gal. 5. Caro ꝓcupiscit aduersus spm: z spūs aduersus carnem. Hec. n. sibi inicē aduersant vt nō q̄cūqz vultis illa faciat. Pro declaratōe hꝫ tres ingram⁹ vitates. Pria ē: q̄ ē illa pugna carnis aduersus spm. 2a ē: q sūt hi q cū carne pugnant. 3a ē: qd regrit ad virilit pugnandū cū carne. Qtū ad pmā breuit tibi aia rndeo q gl'iosus Aug. i libro de ꝓflictu vitiorū z vtutū illā poptime declarat. audi Aug. Si aliqn ingt dicat spūs carni. Memēto q cinis es z ad hūilitatē inducat. stati obstat caro z ait. Multi i mo pene oib⁹ melioꝛes: verbo: scia: diuitijs: honorib⁹: z hmōi: q̄ te coḡsce: z nō te despiciās plus qz oz. despice cūctos: z pemine oib⁹. Si rndeat spūs: cūcta hꝫ sūt a deo: z vana sūt. Querēda sūt celestia solū. i occulto ē opandū vt de⁹ i occlto pmiū reddat. Stati caro rndet. Nō sic: sz onde qd agis. Laudet de⁹ in opib⁹ tuis videāt oēs z ad discāt: z q̄re occultare debes bona q facis. Si dicat spūs: pcēdum ē inimicis. O buiat caro: reputabit pusillanimitas dabis cām ceteris te iniuriādi: q: vindictas ñ sumis: z sic cā eris peccati. Si spūs dicat opa re q: nascit hō ad laborē. O bstat caro. Quid pdest se nimis affligē. Quare ad mortē añ tē pus vis currē: labor nimi⁹ facit hoiez suiipsi⁹ homicidā: q̄ qesce. Si spūs ait. Largire bona q hēs pauperib⁹ vt habeas vitā eternā. Prudētia carnis ad hꝫ: q̄z malū ē hꝫ. nā si null⁹ daret elemosynas oīs hō conaret lucrari. Nūc aūt q: dam⁹ multi sūt ociosi. debes pl⁹ te diligē q̄z prīmū. Custodi q̄, p te. nescis futuros casus Si dicit spūs. Nō loq̄ris malū de aliq̄: dicas sp bonū. oīs murmuratio mala ē. Ait prudētia carnis. Nūq̄z malū ē loq ꝗ vitia: nō ē murmuratio: sed peccati rephensio. Quid si oēs laudabis: nōne falsū dices: z hoc ē peccatum. Quid pdest de alijs bona dicere: z sic i vanā gl'am surgāt. Si dicat spūs. Abstinēdus est a cibis z potu. Ait prudentia carnis. Quare de⁹ creauit delitiosa nisi vt comedamus. Nō creasset si noluisset eis nos vti: deo fuiedū est in hilaritate. Abstinētia facit hoiem melācoli cū z pigrū. Et demū si seqret isurmitas: nōne magnū eēt pctm nō posse deo fuire. Si dicat spūs. Caste viuēdū ē: vel i virginitate. Prudētia carnis rndet. Si oēs virgines eēnt mūdus destrueret: z q̄re dz deo displicē qd nāle ē. Et sic multa alia sapia carnis his gb⁹ dñat: rndet: z ad mortē duc. Et sepenūero hꝫ prudētia carnis de altissimis rebus disputat dicēs. Quare fecē de⁹ hoiez quē sciebat eē peccaturū q̄re ñ fecit eū ipeccabilē: q̄re sinit tot mala fieri q̄re iniqtas, pspat: z iusticia dānat. Quare hꝫ z q̄re illud. O stolida hōiuz iuestiga⁹. Quis vrz ait: rps pt ad staturā suā cubitū vnū addē z multa alia adduc q̄ pulchre sūt meditatiōis. Lege ibi z videb mlta tibi ḡtissima zē. Et sic pz p 11a vi. Accipe faz vi. vz q sūt hi q cū carne pugnāt. Dico q tria sūt pnciplr hoiuz gnā q cū carne pugnt. Quidā. n. sic pugnt vt carnē vicāt: z nullo mō sētim carnis hꝫt. qdā pugnāt z vicūt z marie carnis sētm hꝫt. Quidā pugnt nec vincūt: sz carnē spūi dñam faciunt. Accipe pmū gen⁹. z dico q qdā sic cū carne pugnt vt carnē vicāt: z nullo mō sētimēū carnis hꝫt: z hoz pauco ē numer⁹. Et ad rpia noz cōfusionē nō exm cuiusdā phi: vt recitat valeri⁹ maxim⁹ lib. 4. c. 3. de renocrate pho. Fecerūt nāqz iuuenes qdā tūc tpis cū mētrice q̄dā pactū vt phz illū ad peccādū iducēt i pctō carnis. Accessit meretrix fmonib⁹ blādis et dormire dirit secū se velle: ꝓstitit phz: blādis vtit vbis z facts magis: i nobil z ꝓstās phz pdurat: z victa tādē phi castitatē: ꝓfusa abijt meretrix: dicūt iuuenes meretrici: pdidisti: nō potuisti op⁹ qd, pmisisti pficē. Cui illa. Pactū ingt de hoie feci: hꝫ āt nō hō: sz i nobile lignū. Silē q̄z ex 11 de btā agata i legēda legit: vñ de ea dictū ē. Facili⁹ possūt sara molliri: z plūbi duricies i mollicie ꝓuerti: q̄z eo: ei⁹ aliqb⁹ inhonestis deturpari: z sic de alijs. 4o a lig cū carne pugnāt z vincūt: z tū maximū sētimētū carnis hꝫt: z hi incipiētes oēs sūt: qm in pncipio caro fortioꝛ est q̄z spūs. z nondum spū feruētes: caro eos acrit in spū molestat a deo vt crebro spūs ōbilitet, z pigrio: fiat ad ōi mandata: nec tū ob hꝫ q carnis sūt sectant. Et

certe ꝗ est maxima pugna incipientiū oiuz. In q̃ rū psona glosus Anselmꝰ in suis meditationib⁹ dicebat. Aia sterilis qd agis. Quid torpes aia peccatrix. Aia tepida ⁊ digna cuomi qd dormitas. Arbor infructuosa: vbi sūt fructꝰ tui. Arbor digna securi: ⁊ igne digna succidi ⁊ succēdi: q sūt fructꝰ tui: vtiqz spine pūgentes ⁊ amara pcā. ꝗ ille. Sz hāc regulā nō: q̃ quāto lōgiꝰ spūs pugnat ⁊ vincit: fit tādē vt i talibꝰ cānis Xtus debilitet: nec tm̄ totaliter liberet: sz q̃tidiana illa pugna pdurat: nō tm̄ sentimētū carnis hnt. Exm̄ de hto Hieronymo in epla. 83. se plurimas abstinentias fecisse narrat: ⁊ tm̄ in mortua carne adhuc libido viuebat. Sic habet de Pau. ad Ro. 7. Ego aūt carnalis ingt hō sū venūdatꝰ sub pcto. qd̄ n. operor nō intelligo. nō. n. qd̄ volo bonū ꝗ ago ⁊c. 3o alig sūt q pugnāt nec tm̄ vincūt: sz carnē spūi dñam facūt: ⁊ hoz mala ē ꝛditio. ad Ro. 8. Qui i carne sūt. s. submersi do placē nō pnt. Ex quo sequitur q̃ q deo placē volūt carnez subdere spūi conent. ad Gal. 5. Qui xpi sūt carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ concupiscētijs ⁊ ad Ro. 8. Qui. n. sm̄ carnē sūt: q̃ carnis sūt sapiūt. q Vo sm̄ spūm q̃ spūs sūt sentiūt. nā prudētia carnis mors ē: prudētia spiritus vita ⁊ pax: qm̄ sapiētia carnis inimica est deo ⁊c. Et sic pz ꝗa Xtus. Ad tertiā Vitatez dico q̃ tria pmaxime regrūt vz. cogitatio virtuosa: castiga⁹ vigorosa: ⁊ attētio aiosa. Primo inquaz regritur cogitatio Xtuosa. Tria. n. dz cogitare qcūqz deo militare intēdēs. s. tpalia eterna: ⁊ infernalia. Tpalia ⁊ sic inuenietur illa mēdacijs piurijs luxurijs: ⁊ oib⁹ pctis plena Naū. 3. Ve ciuitas sanguinū vniuersa dilaceratione plena. Nō recedet a te rapina: vox flagelli: ⁊ vox ipcꝰ rote. ⁊ sequitur. Ecce ego ad te dic dñs exercituum: ⁊ reuelabo pudēda tua i facie tua: ⁊ ostēdā gētib⁹ nuditatē tuā: ⁊ regnis ignominiā tuā: ⁊ pijciā sup te abhominationes ⁊ ꝛtumelijs te afficiā: ⁊ ponā te i exm̄ ⁊ eni oisq̃ videbunt te resiliet a te. Et ita d̄ scō ē q̃ q̃ alicui dñs tm̄ lumē cognitiōis ꝓstat: vt mūdi cōgscat calamitates ⁊ iniqtates a se cunctos sic cogitātes resilire facit ⁊ fugere: qm̄ qd pro dest hōi si vniuersū mūdū lucret: aie Vo suē d̄ trimētū patiat. 2o dz cogitare eterna ⁊ illa amare. ps. Vtā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri: cum dilatasti cor meū: ⁊ dicit cucurri: vt sollicitudo bñfaciēdi ostdat. Tertio infernalia ⁊ illa timere. ps. Timor ⁊ tremor venerūt sup me timor in aia: tremor i corpe: 2o regrit in hac pugna castigatio vigorosa. Castigo ingt Paulꝰ corpus meū: ⁊ in seruitutē redigo: cu discretioē m̄ Audi Hiero. in q̃dā epla. Corpis ingt debilitas nimia: ⁊ vires aie frāgit: mētis q̃z ingeniū marcescē facit. Quicqd cū mō ⁊ tpamēto fit salutare ē. Optimꝰ in oī re modꝰ laudabilis vbiqz mēsura. ꝗ ille. Sz heu nobis tal discretio nō est opꝰ: sz carnē moriturā impiguamꝰ: ⁊ aiam in etnū victurā pdimꝰ. Audi Hug. de claustro aie. Cur ingt carnē tuā pciosis rebꝰ ipinguas ⁊ adornas: quā post paucos dies vermes deuoraturi sūt in sepulchro: ⁊ aiaz tuā nō adornas bonis opib⁹ q̃ deo ⁊ angelis ei⁹ pstanda ē in iudicio. Cur g̃ aiaz tuā vilipendis ⁊ ei carnē pponis. Dñam ancillari: ⁊ famulā dñari magna absurdio ē. ꝗ ille. 3o regritur attētio aiosa: vti vulgariter dici solet: mala guarda sa chi dōme. Iñ Petrꝰ apls ait. Pres sobrij estote ⁊ vigilate ⁊c. Ista si blādimēts ⁊ suggestiōib⁹ nō resistit. suggestio delectatiōez parit delectatio ꝛsensu. ꝛsensus opꝰ. opꝰ ꝛsuetudine. ꝛsuetudo necitate. necita desperationem. ⁊ desperatio morte. Principijs g̃ obsta: sero medicina pat. Et ꝗ sufficiāt tibi, p 2a pte hꝰ fīnōis

De fructuosa vtilitate liberi arbitrij consideratio tertia.

Tertio loco Liberi arbitrij fructuosā vtilitatē videamꝰ: vbi tres ꝛclōes more solito subiūgamꝰ vz. Prima ꝛclo est ista. Solo libero arbitrio ⁊ absq̃z dei noua supueniente gra pōt aia hac in vita tentationib⁹ resistere: ⁊ illis viriliter repugnare 2a ꝛclo ē ista. Solo libero arbitrio ⁊ sine alio diuine gre nouo aduenientē subsidio: pōt aia pegrina dī mādata iplere. 3a ꝛclo ē ista. Ne q̃q̃z sine dine gre nouo aduenientē respectu potest aia cū ceciderit solo libo arbitrio sleuari i

Ex solo libero arbitrio possumꝰ tētatiōib⁹ resistere.

Conclusio prima.

Accipe primā ꝛclonē ⁊c. vt. s. Et ne aia cara me i pelagianū errorē incidē arbitrers: hāc accipe distictiōez quā ponit Bona. crimꝰ cardinalis sup 2o sniarꝝ di. 28 Aliud est resistere tētatiōi. ⁊ aliud vincē tētationē. Plus. n. iporat victoria q̃z resistētia. Resistere nāqz ꝛsistit in ꝗ q̃ qs suggestiōi dīabolice nō ꝛsentiat. sz ē victorē ꝛsistit i oppo

situ ei⁹ ꝓsequendo qd diabolus surgeredat vl in tendebat. Intentio diaboli e hoiez a bono retrahere: et illu deo inimicari: et eno dignu facere supplicio. Tunc igr vicit qn sic ei resistit: vt ei⁹ oppositu qd intendebat facin⁹. et amicabiliores deo efficiunt: et pmio eno appropiqm⁹ merito ꝓgrui: et qn h sine spali dei gre dono gratu faciētis pmiu eno mereri n possum⁹. i. cor. xiij Si liguis hoiuz. etc. Nuc tn no regrit ad h vt resistat. Ecc. xv. Apposuit an cu ignē et aqua vita et mortē vt ad qd cuqz voluerit manu extēdat. Io concedendu e q solo libero arbitrio cu gra gratis data sine alia gra gratu faciēte de no uo sr̄ueniente poterit hō tentationib⁹ resistere: vt illis nō ꝓsentiat: q tn facere nō poterit vt vincat. Nota tn q si solo libero arbitrio cu diabolo pugnarem⁹: nec alio subsidio dine gre iuuaremur, pfecto succuberem⁹. Vn glo. sup illud tre. z. Dic dni multe: q nō sum⁹ ꝓsumpti q nō defecerūt mirabiliōes ei⁹. Aut sic. Nō pōt hō diu stare ꝗ diaboli isult⁹: nisi mia dni adiuuet Exēplu de pugilatore: q cu ex vna se pte scuto operit: alia ex parte remanet discoperitus. et a magis experto pugilatore vlnerat: qre etc.

Q: libero arbitrio solo mandata dei impleri possumus

Conclusio secunda

Accipe secdaz ꝓclozem. vz. Solo lib. ar. et sine alio dine gre nouo aduenientē subsidio pōt aia pegria dei mādata adiplere.

Ad e⁹ declarōz notandu fm. d. Bon. q dei mādata iplere pōt dupliter intelligi. s. qztuz aut ad genus opis: aut qztuz ad intentionē mandantis. Impleri mādata qntu ad genus operis e facere: nō facere: qd pcipit vel ꝓhibet nō ꝓsiderata pcipientis intentōe. s. qre pcepit sic: vt ꝓhibuit. Implere qntu ad intentōem mandātis est nō pceptu adiplere: sed et attendere pcipientis intentōem. Pcepit. n. deus Nō adorabis deos alienos: etc. ad h vt ꝓsequmur vitaz eterna. Ad ō ad ꝓpositu dico q ex naturali qdā inclinatione possumus dei mādata adimplere qntu ad genus opis: vn nālis inclinatio dictat: vt pentes honoremus homicidia vitemus. et hmōi. Sed sine gra ratu faciente nō possumus dei mādata iplere qntum ad intentōem mādātis. Cum deus illa pcipiat vt dine ꝓformemur voluntati et sic glam eta ꝓsequmur qd sine caritate fieri nequaquā pōt. vn. b tho. i. 2. q. cix c. ix. dicit. Q: homo si ad dei mādata iplenda quātum ad genus opis dina indigeat gra. hoc nō e ex nāe defectu: sz ex defectu peti. Aū. n. petn potat hō dei mādata per nātia dona ipleri. Aliogn vt dicit ipe: nō potuiss hō i illo statu nō peccare. Cū nihil aliud n peccare qz trāsgredi dina mādata. Sz in statu nāe corrupte grata gratis data indiget hō vt dei mādata possit implē. Ex qbus verbis appet q alr cōuenit hōi librū ar. in statu inocētie et alr nūc

Dnit. n. magr sen. inr: di. xxv. qdrupliter hois statū. Primo⁹ an petn. 2⁹ post petn. et an repationez gre. z⁹ post repationez gre: et an cōsumationez. iiij⁹. post cōfirmationē et assumptā gliaz. In pmo statu sic liber erat hō vt nihil ad bonu faciendu haberet quo ipediret nec ad faciendu malu quo impelleret. Et sic sine error poterat indicare: et volūtas sine difficultate bonū appetē. In ꝓo statu quo impelleret ad peccandu bui thō. qn rō a ꝓcupiscia pmebat et vincebat. Et iōitali statu nō poterat nō peccare. In tio statu buit ad peccādum impellent: sed rōnez non vincens: ita q pōt hō mortaliter nō peccare sed nō pōt venialiter nō peccare propter infirmitatez carnis nōduz per grām absorptā et pfecte ꝓsumatā. In qrto statu habebit homo liberū ar. ꝓfirmatū i bono: ita vt per gram ꝓsumatā oino peccare nō possit. et soc nō hz per nām: sed per graz: q p nām semp hz homo vt possit peccare et nō peccare sed p gram hz vt nō possit peccare. Erm corpus humanu dr corruptibile per nām et fit incorruptibile per gram. i. Cor. xv. Seminat corpus corruptibile surget incorruptibile. etc. Et tamen ex eo q incorruptibile per gratiam fit non sequitur q non sit humanuz. Sic et liberū arbi. hois flexibile est in malu p nām: et tn per gram poterit confirmari vt bonuz semper velit: et malu nunqz possit velle. qre et ecia

Q: sine gratia a peccatis resurgere nō possumus.

Conclusio tertia.

Accipe tertiam ꝓclonem. vz. Nequaqz sine dine gre nouo aduenīte respectu aia cum ceciderit solo libero ar. poterit subleuari. Audi Isido. de sumo bono. Cum nos inquit peccato obligauerimus: et opibus diaboli iam nostra virtute surgere non valemus Audi ꝓphetam. Nisi q dns adiuuit me paulominus bitasset in in inferno oia mea. Qn qui facit peccatum fuus e peccati. Ad cuius declarōnem est sciendu q resurgere a peto nihil aliud est qz ad ea restituī que per peccatuz

mutat. ¶ Tria ãt aiãtur ꝑncipaliꝗ bõ ꝑ peccũ.
¶ Ꝑ quãdã dim lumis filiãtudinez: ficꝑ ꝑ
ꝑ aug. sr Io. tractans illud Ybũ. Et tenebre
e. n. c. ¶ 2° irruit i ãnihilationẽ gre. ¶ 3° ait
tit idoneitatẽ ad vitã eternã. Nullũ ãt istoꝝ sic
gra restitui pt: qꝝ ait, ppha. Est sps vadẽs ⁊ ñ
rediẽs. ió ad hꝰ vt libeꝝ arbi. a pccõ reꝓgat:
ñ solũ ẽ necria gra fm q dr gtuita volũtas dei
nec fm q dr gtuita passio xpi. Sz ẽt ꝗz q gra
dr bitꝰ ai. Gratuita. n. Volũtas dei ꝓcurrit
ad hꝰ vt fiat offense remissio: qꝝ volũtarie ꝓdo
nat offensã. Liberal ⁊ gtuita passio xpi ꝓcur
rit ad hꝰ vt fiat morbi curatio: ⁊ imagis refor
matio. Hit ãt gre ad hꝰ ꝓcurrit vt idoneum
ad glam faciat. Nã oio ad culpe delectionem
necria ẽ dei gra gtũ faciẽs. Audi aug. de pde
stinatione scoꝝ. Deꝰ igt ẽ q iustificat ipiũ: nõ p
uetꝰ bũana volũtate: ꝗz ipe pueniẽs bũanã vo
luntatẽ sua mia. Et ps. Misericordia dñi pue
niet me. Et hec tibi aia sufficiãt, p pñti ad dei
laudẽ ⁊ sue glose mris: que fic, p nobis filium
exoret: vt ab ipso ad bñ agẽ moueamur i pñti
p gratiam: ⁊ in futuro per gloriam. Amẽ.

¶ Feria tertia secũde dñice quadragesime de
honore sacerdotum sermo. xiiij.

Omnia quecũqz vobis dixerit facite ⁊ fuate. opa ãt eoꝝ nolite facẽ. Mat. xxiij. Brãdẽ nris tpibꝰ occurrẽtẽ errorẽ i pretactis Ybis soluit magr nr. Plimi. n. vitã clicoꝝ ac religiosoꝝ nõ satis hõestã ituẽtes: credꝛo ꝑdicatoꝛibꝰ ñ credũt ⁊ que predicãt: somniasse illos arbitranꝰ. Hi pmarie fallũtur iter gdũ ⁊ fragilitatẽ distinguẽ nesciẽtes. Brad. n. scissimꝰ ẽ: ꝗz plerũqz vi li in psoa collocẽ. Et fm gdũ ⁊ nõ psõaz sacẽ dotis appellãtur. Sacerdos n. ldẽ sonat qd sacrũ dans. xxj. di. c. cleros. Iõ merito bono rãdi. Eccl. vij. In oi subã tua time deũ: ⁊ sacerdotes illiꝰ scificaꝛ. i. vt scõs reuerearis: ⁊ vt de scis loquere. Et ne tibi vitã coꝝ tuis oclis ãponas: ⁊ coꝝ exẽplo malefacias: ait dñs. Omia quecũqz dixerint vob facite ⁊ fuate. opa ãt coꝝ nolite facẽ. In qbꝰ sacratissimis Ybis tres ꝓsideratiões faciamꝰ. vz. ¶ Omium clericoꝝ ⁊ religiosoꝝ nobilẽ dignitatẽ. ¶ Omium clicoꝝ ⁊ religiosoꝝ ꝓgruã hõestatẽ. ¶ Omiuz clericorum ⁊ religiosorum dignissimam familiaritatem.

¶ De dignitate sacerdotũ ¶ Cõsderaꝰ ꝑma.

Primo oiuz clicoꝝ ⁊ religiosoꝝ nobilẽ dignitatẽ videamꝰ: voi tres ꝓclones more solito faciamꝰ. vz. ¶ Pa cõcluoẽ. Tãta ẽ dignitas: tãtaqz pclara i terris oium sacerdotũ nobilitas vt i ecclia dei xpi ie su possideãt vicẽ: ac teneãt locũ. ¶ 2a ꝓclo est ista. In sigm marie dignitatis sacerdotes oẽs caput rasũ in corõe modũ sine rubore portare debẽt atqz tenenꝰ. ¶ 3a ꝓclo ẽ ista. Et ꝗz sacerdotũ nobilissimꝰ sit gradꝰ ⁊ dignitas: nõ tamẽ oẽs illũ pñt suscipe: ⁊ sacerdotes esse.

¶ Qꝝ sacẽdotes vicẽ xpi tenẽt i ẽris ꝓ pma.

Acipe pmã ꝓclonẽ ⁊ c. vt s. Ad cꝰdclarationẽ tres ingramꝰ Ybita. vz. ¶ Pa Ybi. ẽ. Duo ⁊ qꝝ istituit bñdcũs iesꝰ sacerdotes sui vt cẽnt vicarij i ẽris. ¶ 2a ẽ an vita ⁊ hois inigtas dignitati piudicet ⁊ ꝗrieꝰ. ¶ 3a Ybi. ẽ ista an sacerdos qdcũqz soluit l ligat i ẽris sit ligatũ l solutũ i ceꝰ. ¶ Qꝝ tũ ad pmã dico q xps iesꝰ sue passiõis cõsũato mysterio: ⁊ resurrectiõis Ybitate declarata celum ascẽdẽ volẽs: vt nobis sacra mistrarẽtur: ⁊ i fide docẽmur: uicarios suos sup hꝰ istituit: ⁊ eis Mar. vl. precipiẽꝰ mãdauit dicẽs. Eũtes p vniuẽsũ mũdũ ꝑdicate euãm oi creature. et sũmũ oium sacerdotũ Petrũ istituit. Io. xxj Simõ ioãnes amas me. Dicit ei petrꝰ. Dñe tu scis qꝝ amo te. Dicẽ ei iesꝰ. Pasce oues meas. Et postea dedit ei potãtẽ ligãdi ⁊ soluẽdi i ceꝰ ⁊ i terris. Mat. xviij. Qdcũqz ligauerꝰ sup ẽrã erit ligatũ ⁊ i ceꝰ: ⁊ qdcũqz solueris sr terrã erit solutũ ⁊ i ceꝰ. Silr ⁊ alijs. xxiiij. q. j c. qdcũqz. Ex qbꝰ Ybis dubitari põt qñ petrꝰ vicariatũ accepit. glo: sup. c. trãslato de ꝓsti. sup Ybo trãslato i glo. fa declarãs qñ auctoritatẽ suã dedit ecclie: dicẽ q tũc accepit auctoritatẽ qñ xps ait. Pasce oues meas et de electione. c. significasti: vl qñ dixit. Ite docete oẽs gẽtes: de cõ. di. 4. c. ppe. Et alij doc. in ea. glo. sup Ybo: Petꝝ dicẽ q tũc accepit qñ dixit: Tu es petrꝰ. vl p illa Yba: Qdcũqz ⁊ c. Tãta eqdẽ aia mea ẽ ista sacerdotal dignitas vt nedũ tpibꝰ nris: ꝗz ẽt tpe Romãoꝝ ⁊ magnoꝝ magratuũ nulli impatores aut reges fierent nisi sacerdotes. vñ i. c. cleros di. xxj: circa pmã colũnã: qꝝ magnꝰ iertꝰ ẽ: dr sic ad lrãz Ante ãt q põtifices erãt ⁊ reges erãt. Nã maioꝝ hec erat Auctuꝰ. vt rex eẽt ⁊ sacerdos põtifex. vñ ⁊ romani impatores ⁊ põtifices dicebãtur. h ibi. Sz an ista auctoritatẽz habuerũt